

De Standaard vrijdag 07 april 2006

Sterven in stijl

Gil Courtemanche.

Een man besluit zijn aftakelende vader een mooie dood te bezorgen door hem te overladen met gastronomische heerlijkheden. Gil Courtemanche gaat creatief om met het begrip euthanasie.

VAN de slachtpartijen in Rwanda naar het vredige Quebec, van de grote wereldproblemen naar een intimistisch familietafereel, het is maar een kleine stap voor Gil Courtemanche. De Canadese journalist en romancier forceerde een paar jaar geleden een internationale doorbraak met Een zondag aan het zwembad in Kigali . Deze lineaire, eenvoudig geconstrueerde debuutroman over de genocide in Rwanda stond een jaar lang in de bestsellerlijsten, maar stelde literair geen ene moer voor. Om te bewijzen dat hij een echte schrijver is, waagde Courtemanche zich vervolgens aan een complexere, ambitieuzere roman die hemelsbreed van zijn eersteling verschilt.

Ten tijde van de volkerenmoord in Rwanda ging het er ruig aan toe, maar in Canadese families kennen ze er ook wat van. Vooral tijdens de obligate kerstdiners komen heel wat opgekropte spanningen tot ontlading. In Een mooie dood (vertaald door Manik Sarkar, De Bezige Bij, Amsterdam, 228 blz., 17,90 euro, oorspronkelijke titel: Une belle mort) is een kroostrijk gezin verenigd rond een ouderwets autoritaire vader, die langzaam maar zeker door de ziekte van Parkinson wordt gesloopt. Praten en bewegen kosten hem de grootste moeite. Zijn mond gebruikt hij alleen nog om eten naar binnen te stouwen, wat hem volgens de artsen fataal zal worden. De verhoudingen aan de welvoorzien dis zijn haast even gespannen als die tussen Hutu's en Tutsi's, want sinds ouderdom en ziekte hebben toegeslagen, is de clan uiteengevallen in twee kampen.

De ene helft, door de verteller getypeerd als de „medici", wil vader al dat lekkers ontzeggen. Deze zemelaars staan erop dat hij de medische voorschriften nauwgezet opvolgt. Van de tweede groep, de „boeddhisten", mag iedereen zich letterlijk doodeten, zolang hij er maar plezier aan beleeft.

De oudste zoon kan het aftakelingsproces niet langer aanzien. Samen met kleinzoon Sam vat hij het plan op zijn verwekker een mooie dood te bezorgen. De twee samenzweerders geven een originele invulling aan het begrip euthanasie. Hun gastronomische vadermoord stelt de artsen voor een raadsel.

Tranerige, pathetische en zeurderige vaderboeken zijn er al meer dan genoeg, maar Een mooie dood van Gil Courtemanche valt daar gelukkig niet onder. Het thema blinkt niet uit door originaliteit, maar de toegevoegde waarde komt van de paradoxen, vragen en twijfels, de scherpe typering en rake oneliners waaruit het boek is opgetrokken. Deze tragikomedie laat zich volgens de auteur ook lezen als een sociologische roman, want de vader behoort tot het uitstervende ras van de autoritaire, almachtige familievaarders. Mocht de roman toch tegenvallen, dan houdt de lezer er altijd nog een smakelijk recept voor cassoulet uit Castelnaudary aan over.

Marijke Arijs